

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Ryszard Witkowski

Protokolant Edyta Demiańczuk - Komoń

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie D.K. oskarżonego z art. 62 § 2 k.k.s. i in., M.W. oskarżonego z art. 56 §
2 k.k.s. i in. oraz M.N. oskarżonego z art. 76 § 1 k.k.s. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 25 kwietnia 2023 r.,
kasacji, wniesionych w stosunku do oskarżonych D. K., M.W. oraz M.N przez
prokuratora i Naczelnika Dolnośląskiego Urzędu Celno - Skarbowego we
Wrocławiu - na niekorzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy
z dnia 28 kwietnia 2022 r., sygn. akt IV Ka 89/22
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Jaworze
z dnia 25 października 2021 r., sygn. akt II K 435/19,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonych D.K, M.W. oraz
M.N. przekazuje Sądowi Okręgowemu w Legnicy do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Na mocy wyroku Sądu Rejonowego w J. z 25 października 2021 r., sygn. II K 435/19:

1. D.K. został uznany winnym występku określonego w art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. i za ten czyn w oparciu o art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s. oraz art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. została mu wymierzona kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
2. M.N. został uznany winnym występku określonego w art. 76 § 1 k.k.s. i art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. i za ten czyn na podstawie art. 76 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. została wymierzona mu kara 7 miesięcy pozbawienia wolności;
3. M.W. został uznany winnym 2 występków określonych:
 - w art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i za ten czyn na podstawie art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 23 § 1 i § 3 k.k.s., została mu wymierzona kara grzywny w wysokości 100 stawek dziennych w wymiarze po 100 zł każda;
 - w art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. i za ten występki na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s. oraz art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. została mu wymierzona kara 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelacje od powyższego wyroku złożyli obrońcy oskarżonych. I tak obrońca oskarżonego M.W. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 56 § 1 k.k.s. i obrazę prawa procesowego, w postaci art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 44 § 1 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s., art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 k.p.k. Natomiast obrońca M.N. wyrokowi Sądu Rejonowego w Jaworzu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku oraz obrazę przepisów postępowania, a to art. 7 k.p.k. Z kolei obrońca D.K. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz art. 5 § 2 k.p.k., a także rażącą niewspółmierność orzeczonej kary w stosunku do okoliczności przedmiotowych i podmiotowych przypisanego temu oskarżonemu występku.

Stawiając powyższe zarzuty skarżący wnieśli o uniewinnienie oskarżonych, przy czym obrońca M.W. w przypadku, gdyby zaszła konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku, a w zakresie czynu określonego w art. 62 § 2 k.k.s wniósł o umorzenie z powodu przedawnienia karalności ww. czynu. Z kolei obrońca D.K. w przypadku nie uwzględnienia wniosku o uniewinnienie tego oskarżonego wniósł o zmniejszenie wymiaru kary do roku pozbawienia wolności z zastosowaniem warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności na okres dwóch lat.

Wyrokiem z 28 kwietnia 2022 r., sygn. IV Ka 89/22, Sąd Okręgowy w Legnicy zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Jaworzu i oskarżonych D.K., M.W. i M.N. uniewinnił od zarzucanych im czynów, a kosztami procesu w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Kasacje od wyroku sądu II instancji wywiedli prokurator i Naczelnik Dolnośląskiego Urzędu Celno-Skarbowego we Wrocławiu.

Prokurator Okręgowy w Legnicy w wywiedzionej przez siebie kasacji wyrokowi sądu *ad quem* zarzucił:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k., poprzez ich oczywiście niesłuszne zastosowanie i dokonanie oceny zgromadzonego materiału dowodowego wbrew zasadom doświadczenia życiowego i prawidłowego rozumowania poprzez:

- nieprawidłową ocenę dowodu z zeznań D.O. i M.Z. i wyciągnięcie wniosków z treści tych depozycji niewynikających. to jest, że z zeznań ww. wynika, iż D.K. prowadził działalność gospodarczą w zakresie skupu, naprawy i sprzedaży palet, a współoskarżeni nabywali od niego towar, podczas gdy świadkowie ci jedynie wykonywali czynności w przedsiębiorstwie oskarżonego D.K., nie mieli wiedzy o faktycznym właścicielu tego przedsiębiorstwa, towaru oraz parku maszynowego, a zeznawali wyłącznie o swej pracy przy ul. [...] w L., a przy tym podawali, że istotną część czynności zarządczych wykonywał

oskarżony M.W., co nie pozwala na zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego wyciągnięcie wniosku, iż składniki i działalność przedsiębiorstwa zarządzane były przez oskarżonego D.K., jak również nieuwzględnienie w ocenie tych dowodów zasad doświadczenia życiowego i niepodejście do nich z ostrożnością, z uwagi na związanie świadków z oskarżonym, a nadanie im decydującej roli w ustaleniu stanu faktycznego, bez ich jednoczesnego zestawienia z pozostałym materiałem dowodowym,

- nieprawidłową i niezgodną z zasadami prawidłowego rozumowania ocenę dowodu z zeznań L.F. przez uznanie, że z zeznań tych wynika, iż D.K. prowadził działalność gospodarczą w zakresie skupu, naprawy i sprzedaży palet, a współoskarżeni nabywali od niego towar, podczas gdy ww. świadek ten zeznał jedynie, że D.K. zawarł z nim umowę najmu, a świadek nie miał wiedzy ani o właścicielu składników przedsiębiorstwa zajmującego się paletami, ani o jego działalności operacyjnej,

1. nieprawidłową ocenę dowodów z zeznań E.J., C.K., A.S., P.S., K.H., W.W., F.O., R.Ż., M.T., T.P., G.G., K.S., J.T., R.P., S.C., S.S., K.B. i uznanie, iż pracownicy ochrony placu przy ul. [...], najemcy innych powierzchni i kierowcy wożący towar potwierdzali istnienie firm oskarżonych, podczas gdy wszyscy ci świadkowie nie kojarzyli D.K., ani jego przedsiębiorstwa, nie znali zakresu jego funkcjonowania, przez co ich ocena jako potwierdzających jego istnienie jest dowolna,
2. nieprawidłową ocenę dowodów z dokumentów w postaci protokołu kontroli skarbowej, dokumentacji postępowania podatkowego i orzeczeń organów zapadłych w toku tej procedury oraz nieopisanie w uzasadnieniu powodów odmówienia obdarzenia ich wiarą, podczas gdy były to dowody pochodzące od uprawnionych organów, wytworzone w sformalizowanej procedurze, odwołujące się w swej treści do szczegółowych ustaleń i konkretnych okoliczności, a odmówienie dowodom tym wiary miało charakter dowolny i oparty za błędnych ustaleniach poczynionych na podstawie niesłusznej oceny innych dowodów,

3. pominięcie dowodów z dokumentów, w szczególności w postaci analizy rachunków bankowych, odpisu prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w O., dokumentacji związanej z najmem powierzchni i magazynów oraz dzierżawy maszyn oraz wyjaśnień M.W. we fragmencie w jakim wskazywał na nieposiadanie przez siebie własnego magazynu i korzystanie z przestrzeni przy ul. [...], podczas gdy jednoznacznie wskazywały one na fakt, iż oskarżony nie prowadził działalności gospodarczej przy ul. [...] w L., nie rozliczał się z pomocą rachunku bankowego, nie miał dostępu do części wynajmowanych magazynów, w których zalegały maszyny rzekomo wykorzystywane w działalności gospodarczej, z uwagi na wypowiedzenie umowy przez wynajmującego, nie dysponował dokumentacją prowadzonego przedsiębiorstwa pomimo szerokiej skali jego deklarowanej działalności i zatrudniał jednego pracownika, co doprowadziło do poczynienia błędnego ustalenia, iż oskarżony D.K. prowadził działalność gospodarczą, a przez to do uniewinnienia go od stawianego mu zarzutu, jak również uznania, iż jego przedsiębiorstwo stanowiło źródło towaru dla M.W. i M.N., co uprawniało ich do wystawienia inkryminowanych faktur VAT, dotyczących towaru rzekomo nabytego od D.K. i złożenia deklaracji podatkowych i finalnie doprowadziło do uniewinnienia oskarżonych;

2. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 5 § 2 k.p.k. przez jego zastosowanie i uznanie, że pomimo analizy zebranych w sprawie dowodów, istnieją niedające się usunąć wątpliwości, co do sprawstwa każdego z oskarżonych z jednoczesnym dokonaniem jednoznacznych ustaleń faktycznych i wyborem wersji wydarzeń najbardziej korzystnych dla oskarżonych.

Stawiając tak sformułowane zarzuty, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy oskarżonych D.K., M.W. i M.N. Sądowi Okręgowemu w L. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Naczelnik Dolnośląskiego Urzędu Celno-Skarbowego we Wrocławiu wyrokowi Sądu Rejonowego w Jaworze w wywiedzionej kasacji zarzucił:

1. rażąco obrażając przepisy postępowania, a to art. 424 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. będącego konsekwencją naruszenia prawa procesowego błędów w ustaleniach faktycznych polegającego na przyjęciu, iż oskarżony D.K. prowadził działalność gospodarczą, poprzez dokonanie oceny zgromadzonego materiału dowodowego wbrew zasadom doświadczenia życiowego i prawidłowego rozumowania poprzez:
 1. nieprawidłową ocenę dowodu z zeznań: D.O. i M.Z. współoskarżonych, nie mających wiedzy o faktycznym właścicielu przedsiębiorstwa, towarze oraz parku maszynowym rzekomo należącym do oskarżonego D.K. a przez to błędne przyjęcie, iż nabywali oni od D.K. towar i w konsekwencji uznanie, że oskarżony D.K. prowadził działalność gospodarczą,
 2. niezgodną z zasadami prawidłowego rozumowania ocenę dowodu z zeznań L.F. - wynajmującego oskarżonemu D.K. i powierzchnię magazynową w L. na ul. [...], poprzez uznanie, że D.K. prowadził działalność gospodarczą a współoskarżeni nabywali od niego towar, podczas gdy świadek ten zeznał, powołując się na niepamięć jedynie, że taka umowa została zawarta, natomiast nie miał wiedzy ani o właścicielu ani o jego profilu działalności,
 3. dowolną a nie swobodną a przez to nieprawidłową ocenę z zeznań E.J., C.K., A.S., P.S., K.H., W.W., F.O., R. Ż., M.T., T.P., G.G., K.S., J.T., R.P., S.C., S.S., K.B., nie posiadających wiedzy o osobie D.K. oraz jego przedsiębiorstwa i na tej podstawie błędne przyjęcie za udowodnione prowadzenie działalności przez oskarżonych,
 4. pominięcie dowodów z dokumentów wskazujących jednoznacznie iż oskarżony D.K. nie prowadził działalności gospodarczej przy ul. [...] w L. tj. analizy rachunków bankowych, odpisu prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w O., dokumentacji związanej z najmem powierzchni i magazynów oraz dzierżawy maszyn, protokołu kontroli skarbowej, dokumentacji postępowania podatkowego i orzeczeń organów zapadłych w toku tej procedury, poprzez dowolne a tym samym błędne przyjęcie iż oskarżony prowadził działalność gospodarczą w sytuacji gdy, nie ma to potwierdzenia na rachunku bankowym, nie dysponował dokumentacją prowadzonego przedsiębiorstwa oraz nie przedstawił faktur potwierdzających zakup towarów,

umowy wynajmu, powierzchni magazynowych, która została mu w rzeczywistości wypowiedziana;

5. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego, procesowego, tj. art. 5 § 2 k.p.k. przez jego błędne zastosowanie i uznanie, że pomimo analizy zebranych w sprawie dowodów, zaistniały niedające się usunąć wątpliwości co do sprawstwa oskarżonych, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego nie pozwalała na zastosowanie tego przepisu, szczególnie w świetle dokonanych przez Sąd II Instancji jednoznacznych ustaleń faktycznych;
6. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 62 § 2 k.k.s. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż nie spełnia znamion opisanego w nim czynu zachowanie oskarżonego D.K., wynikające z ustalonego w zaskarżonym obecnie wyroku stanu faktycznego, które było, w ocenie sądu, rzetelnym wystawianiem faktur do czego nie było potrzebne wykazanie zakupu sprzedawanych następnie towarów i dokonywanie zapłaty za towar na rachunek bankowy sprzedającego a wystarczającymi okolicznościami potwierdzającymi rzetelność są ustaleni, że w magazynie wynajmowanym przez oskarżonego był bliżej nie określony towar wywożony z magazynu w bliżej nie określonych okolicznościach zaś w konsekwencji błędne przyjęcie, iż oskarżony prowadził faktyczną działalność gospodarczą i swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion, czynu zabronionego opisanego w tym przepisie;
7. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 56 § 2 k.k.s. oraz 62 § 2 k.k.s. poprzez ich błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż zachowanie oskarżonego M.W., wynikające z ustalonego w zaskarżonym obecnie wyroku stanu faktycznego, nie wyczerpało znamion czynów zabronionych opisanych w tych przepisach, co było konsekwencją przyjęcia, iż zachowanie współoskarżonego D.K. nie wyczerpywało znamion czynu opisanego w przepisie art. 62 § 2 k.k.s.;
8. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 76 § 1 k.k.s. oraz 62 § 2 k.k.s. poprzez ich błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż zachowanie oskarżonego M.N., wynikające z ustalonego w zaskarżonym obecnie wyroku stanu faktycznego, nie wyczerpało znamion czynów zabronionych opisanych w tych przepisach, co było

konsekwencją przyjęcia, iż zachowanie współoskarżonego D.K. nie wyczerpywało znamion czynu opisanego w przepisie art. . 62 § 2 k.k.s.

W konkluzji nadzwyczajnego środka odwoławczego skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Legnicy

Odpowiedź na obie kasacje złożył obrońca oskarżonego M.N., w której wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Na wstępie należy podnieść, że kasacja wywiedziona przez Naczelnika Dolnośląskiego Urzędu Celno-Skarbowego we Wrocławiu jest wewnętrznie niespójna. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał w swoich orzeczeniach, że w odniesieniu do tego samego rozstrzygnięcia zaskarżonego kasacją formułowanie zarzutów obrazy prawa materialnego, jak i zarzutów obrazy prawa procesowego, jeżeli w ocenie skarżącego to właśnie uchybienie o charakterze proceduralnym spowodowało nieprawidłowe ukształtowanie faktycznej podstawy zaskarżonego orzeczenia – jest błędne. Poza sporem tak w literaturze prawnej, jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest fakt, że prawidłowość stosowania prawa materialnego w sprawie może być oceniana dopiero, gdy dokonane zostaną niekwestionowane ustalenia faktyczne. W sprawie niniejszej Naczelnik Dolnośląskiego Urzędu Celno-Skarbowego we Wrocławiu z jednej strony zarzucił Sądowi Okręgowemu w Łodzi dopuszczenie się uchybień procesowych skutkujących wadliwą oceną dowodów co w konsekwencji doprowadziło do wadliwych ustaleń faktycznych, z drugiej zaś sformułował zarzut, że tenże Sąd wadliwie zinterpretował prawo materialne, rażąco obrażając art. 62 § 2 k.k.s. i art. 56 §2 k.k.s.

Nadto Sąd Najwyższy przypomina, że zarzut naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. nie może być stawiany łącznie z obrazą art. 7 k.p.k., a to z tego powodu, iż naruszenie zasady *in dubio pro reo* możliwe jest jedynie wtedy, gdy sąd w sposób prawidłowy

przeprowadził postępowanie dowodowe i w sposób zgodny z art. 7 k.p.k. ocenił zgromadzone dowody, a pomimo tego z dowodów uznanych za wiarygodne nadal wynikają co najmniej dwie równoprawne wersje zdarzenia i organ procesowy rozstrzyga niedające się usunąć wątpliwości, niezgodnie z kierunkiem określonym w przepisie art. 5 § 2 k.p.k. Tymczasem w tej sprawie zarówno prokurator, jak i Naczelnik Dolnośląskiego Urzędu Celno-Skarbowego we Wrocławiu w kasacji podnieśli zarówno zarzut oparty na naruszeniu art. 7 k.p.k., jak i art. 5 § 2 k.p.k. – co jest zabiegiem wadliwym.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania prawne związane z treścią sformułowanych zarzutów Sąd Najwyższy w oparciu o przepis art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. odstąpił od rozpoznania zarzutów skarżących opartych na rażącym naruszeniu prawa materialnego, jak również opartego na treści przepisu art. 5 § 2 k.p.k., gdyż byłoby to przedwczesne, albowiem Sąd Najwyższy uczynił podstawą swojego rozstrzygnięcia zarzut skarżących dotyczących rażącego naruszenia przepisu art. 7 k.p.k., art. 424 k.p.k. i art. 410 k.p.k.

Kasacje prokuratora i Naczelnika Dolnośląskiego Urzędu Celno-Skarbowego we Wrocławiu w częściach w jakich zostały podniesione zarzuty rażącego naruszenia prawa procesowego, tj. art. 410 k.p.k., art. 424 k.p.k. i 7 k.p.k. zasługiwały na uwzględnienie czego konsekwencją było uchylenie przez Sąd Najwyższy zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy oskarżonych D.K., M.W. i M.N. do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Legnicy w postępowaniu odwoławczym.

Trafnie bowiem podnieśli skarżący, że wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy zapadł z rażącym naruszeniem wskazanych przepisów. Sąd odwoławczy jest umocowany do wydania orzeczenia reformatoryjnego, w tym także polegającego na zmianie zaskarżonego wyroku i uniewinnieniu, gdy do takiego rozstrzygnięcia skłania ocena przeprowadzonych dowodów, przy czym nie ma znaczenia czy dowody te przeprowadzono przed sądem I instancji, czy też sądem odwoławczym. Warunkiem wydania przez sąd odwoławczy w obu wskazanych sytuacjach orzeczenia reformatoryjnego, odmiennie rozstrzygającego sprawę co do winy, jest jednak dokonanie oceny wszystkich przeprowadzonych dowodów, z uwzględnieniem

wymogów przewidzianych w art. 7 k.p.k. Oznacza to, że ocena dowodów dokonana przez sąd II instancji winna uwzględniać ich całokształt, zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego. W konsekwencji wymogiem formalnym powalającym na akceptację wydanego w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnięcia reformatoryjnego, jest sporządzenie przez sąd II instancji uzasadnienia spełniającego wymogi przewidziane w art. 424 k.p.k. Obowiązkiem sądu odwoławczego w rozważanej sytuacji jest więc wyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jakie fakty uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 5 lutego 2021 r., III KK 149/21; z 9 września 2021 r., II KK 264/20; z 1 października 2021 r., II KK 288/20). Szczególne znaczenie ma zwłaszcza przeprowadzenie samodzielnej i pełnej oceny dowodów, gdyż ocena procesu rozumowania w tym zakresie pozwala na prześledzenie, w jakim zakresie zaskarżony wyrok sądu I instancji został uznany za na tyle wadliwy, że należało rozstrzygnąć sprawę w sposób diametralnie odmienny.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku, przy założeniu o jego formalnej zupełności, a więc przedstawieniu wszystkich powodów, dla których wyrok tej treści został wydany, wskazuje, że Sąd II instancji, uniewinniając oskarżonych od zarzutu dokonania przestępstw sformułowanych w akcie oskarżenia, naruszył w sposób rażący art. 7 k.p.k. Nie spełnia tego wymogu odniesienie się do grupy dowodów, które zostały jednostronnie ocenione a mianowicie depozycji świadków D.O, L.F. i M.Z. oraz grupy dowodów, na które powołał się Sąd lecz ich nie wymienił imiennie w treści uzasadnienia – co wymyka się jakiegokolwiek kontroli motywów jakimi kierował się Sąd. Zestawienie treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku w zakresie oceny tych dowodów i wszystkich okoliczności mających znaczenie dla oceny czy doszło do wypełnienia znamion występku zarzucanych oskarżonym, z wywodami zawartymi w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji wskazuje w sposób oczywisty, że część istotnych okoliczności została przez Sąd odwoławczy pominięta, co dyskwalifikuje zaskarżony wyrok i obliguje Sąd Najwyższy do jego uchylenia.

Sądowi II instancji bowiem umknęło, że przedmiotem czynności wykonawczych występku zarzucanych oskarżonym nie jest przeładunek palet

w określonym miejscu - co by wynikało z przywołanych przez Sąd Okręgowy depozycji świadków, , ale fakt wystawiania nierzetelnych faktur, posłużenie się takimi dokumentami i podanie w deklaracjach podatkowych VAT – 7 nieprawdy co do zdarzeń gospodarczych pomiędzy podmiotami w fakturach VAT wymienionymi - przez co miało dojść do narażenia na uszczuplenie podatku VAT.

Ograniczenie więc swoich wywodów i oceny materiału dowodowego tylko do jednego z elementów opisu czynów zarzucanych oskarżonym, a który sprowadził się do stwierdzenia, że skoro rozładunek palet na posesji przy ul. B. (..) w L. się odbywał to ta okoliczność świadczy o tym, że D.K. prowadził działalność gospodarczą w ramach, której dochodziło do zdarzeń gospodarczych wymienionych w fakturach, jest zabiegiem niedopuszczalnym i w sposób rażąco narusza zasadę określoną w art. 410 k.p.k., 424 k.p.k. a w konsekwencji dyspozycję art. 7 k.p.k. co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

W tym kontekście za trafne uznał Sąd Najwyższy zarzuty wymienione jako pierwsze w wywiedzionych przez prokuratora i Naczelnika Dolnośląskiego Urzędu Celno-Skarbowego we Wrocławiu - kasacji.

Istotnie w swoich wywodach Sąd Okręgowy pominął szereg innych dowodów takich jak protokoły z przeprowadzonych kontroli skarbowych oraz dokumentacji związanej z najmem powierzchni magazynowej. Ocena zeznań świadków jest natomiast pobieżna i daleka od oceny we wzajemnej relacji z pozostałymi dowodami zgromadzonymi w sprawie. Taki wniosek jest uprawniony zwłaszcza w kontekście dołączonych do protokołu kontroli skarbowej - dokumentacji. Rację ma prokurator, że istotnie przywołane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku depozycje wymienionych świadków wskazują jedynie na to jaką pracę wykonywali przy rozładunku palet, a także, że w pracach tych sporadycznie uczestniczył D.K.. Pozostali niewymienieni przez sąd świadkowie natomiast byli świadkami czy to przeładunku czy to faktu ubywania wcześniej zmagazynowanych palet ale nie byli świadkami, którzy potwierdzili, że transakcje kupna-sprzedaży odbywały się między podmiotami, które zostały wymienione w treści zarzutu. Nie wynika z depozycji tych świadków, że to właśnie oskarżony faktycznie prowadził działalność gospodarczą, i że w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą wystawiał faktury

potwierdzające fakt sprzedaży palet przez podmiot, którego był jedynym właścicielem, na rzecz pozostałych podmiotów wymienionych w treści zarzutu sformułowanego w akcie oskarżenia. Jak słusznie zauważył prokurator świadkowie ci posiadali jedynie fragmentaryczną wiedzę z punktu widzenia treści postawionych zarzutów. Zdecydowana ich większość nie kojarzyła podmiotów wymienionych w treści zarzutu ani samego oskarżonego. Ocena tych dowodów winna być dokonana w powiązaniu z pozostałymi dowodami w tym z treścią protokołów kontroli skarbowych załączonych do akt, a także z analizą rachunków bankowych oraz analizą umowy najmu powierzchni magazynowych, która to umowa ostatecznie została rozwiązana 12 października 2011 r. – który to dowód pominął Sąd odwoławczy. Dla przypomnienia okres zarzutu obejmuje okres od 3 stycznia do 29 grudnia 2011 r. Sąd *ad quem* zignorował więc okoliczność, iż od 13 października do 29 grudnia 2011 r. oskarżony D.K. nie posiadał powierzchni magazynowych na prowadzenie deklarowanej przez siebie działalności gospodarczej. Tak samo pominął Sąd odwoławczy depozycje świadka P.S. - wynajmującego powierzchnię magazynową przy ul. (...) w L. - w godzinach jego pracy nie zaobserwował ładunku i rozładunku palet, a były to te same godziny, w których wykonywać pracę mieli świadkowie D.O. i M.Z. Podobnie poza sferą ocen pozostały zeznania świadka R.P. i K.H. W okresie objętym zarzutem oskarżony D.K. ukrywał się przed organami ścigania. Z akt sprawy natomiast wynika, że sam oskarżony ukrywając się przed organami ścigania przebywał za granicą, gdzie pracował jako barman (k.45-49). Na terenie posesji przy ul. (...) w L. przebywał sporadycznie, a od sierpnia 2011 r. w ogóle nie pojawił się na tej posesji co było powodem rozwiązania 30 września 2011 r. umowy o pracę z jedynym pracownikiem oskarżonego D.K. – D.O. Do tych okoliczności w ogóle nie odniósł się Sąd *ad quem*, a które świadczą o dowolności tezy o rzeczywistej działalności gospodarczej przez tego oskarżonego w ramach podmiotu, którego był właścicielem. Kompletnie poza sferą rozważań Sądu odwoławczego były te okoliczności, które przyjął Sąd I instancji a dot. pozostałych oskarżonych. Nadto stwierdzenie Sądu, że trudno się oprzeć, że Sąd I instancji czynił swoje ustalenia mając na względzie wyniki kontroli skarbowych bez wykazania ich błędności jest zabiegiem, który powoduje, że nie sposób uznać, że orzeczenie to spełnia wymogi treści przepisu art. 410 k.p.k. a w konsekwencji treści art. 7 k.p.k.

Oczywistym jest, że sąd karny nie jest związany ustaleniami organów podatkowych. Protokoły z kontroli skarbowych mają jednakże przymiot dowodu, który podlega ocenie jak każdy inny dowód przeprowadzony w toku przewodu sądowego, a sąd odwoławczy orzekając odmiennie niż sąd I instancji co do istoty winien wskazać w czym uchybił sąd *meritii* uznając dany dowód za wiarygodny.

Mając powyższe okoliczności na uwadze w toku dalszego postępowania sąd odwoławczy winien dokonać szczegółowej analizy zarzutów apelacyjnych w taki sposób, by uzasadnienie wydanego orzeczenia było pozbawione stwierdzonych mankamentów i oparte na starannie rozważonym całokształcie materiału dowodowego, ustali czy i kto rzeczywiście prowadził działalność gospodarczą, pamiętając jednocześnie, że faktura lub rachunek, o którym mowa w art. 62 § 2 k.k.s., nie daje podstaw do odliczenia podatku naliczonego VAT nie tylko wtedy, gdy dokumentuje zdarzenie nieistniejące lecz także wtedy, gdy dokumentuje transakcje pomiędzy podmiotami, które *de facto* jej nie przeprowadzały. Podczas natomiast ewentualnego dokonywania samodzielnych ocen poszczególnych dowodów bądź czynienia nowych ustaleń faktycznych w sprawie sąd odwoławczy winien czynić to bardziej starannie, nie popadając w kolizję z regułą określoną w art. 7 k.p.k.

Z przyczyn powyżej wskazanych Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy a sprawę oskarżonych D.K., M.W. i M.N. przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w postępowaniu odwoławczym.

[MT]

[as]